

OBHAJOBA BRITTY STEINOVÉ

Strhující příběh
o statečnosti,
zradě a vykoupení

Ronald H. Balson

Obhajoba Britty Steinové

Defending Britta Stein

Text Copyright © 2021 by Ronald H. Balson

Published by arrangement with St. Martin's Publishing Group.

All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Mirka Polová, 2024

Cover © Martin Kopecký, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4644-6 (pdf)

Obhajoba Britty Steinové

RONALD H. BALSON

přeložila Mirka Polová

*Dánskému lidu, který se postavil tyranii
a ztělesnil principy dánské jednoty,
a Monice, s níž se plavím po mořích.*

Jedna

CHICAGO, 2018

Soudce Obadiah Wilson upřeně shlíží přes brýle na čtení na dva právní zástupce, kteří stojí před ním, a usmívá se. Úsměv je to vřelý, ale jde z něj strach. Toto je okamžik buď–anebo, šťastně odtud bude odcházet jen jeden z právníků. Soudce jim nyní sdělí, jak rozhodl. „Musím uznat,“ konstatuje zvučným barytonem s lehkým východotexaským přízvukem, „že jste mi toho vy dva dali ke čtení a zvažování poměrně hodně.“ Letmo zavadí pohledem o štos dokumentů na dlouhém soudním stole. Soudce Wilson formuluje své výroky pečlivě.

Tento věhlasný právník slouží u místní obvodní justice větší část své čtyřicetileté profesní kariéry. I když věk jeho statnou postavu trochu nachýlil, majestátní způsoby zůstávají. Nyní se v roli předsedy civilního soudního senátu městské části Cook naklání blíž a říká: „Než oznámím, jak jsem rozhodl, přeje si někdo z vás k tomuto pozoruhodně rozsáhlému spisu ještě něco dodat?“

Právní zástupkyně Catherine Lockhartová stojí nehybně a sebevědomě s rukama sepjatýma před tělem a lehkým náznakem úsměvu na tváři. Tato osmatřicetiletá advokátka už předstoupila před soudce Wilsona mnohokrát a ví, jak to u něj chodí. Výzva k doplnění soudního spisu není myšlena vážně. Soudce nechce další argumentaci, on už je připraven rozhodnout. Zkušenost Catherine říká, že už své rozhodnutí vyhotovil i písemně. „Ne, Ctihodnosti,“ odpovídá. „Obhajoba se již plně vyjádřila v přípravných spisech.“

Vyzáblý, toporný muž po Catherinině pravici je nervózní. Cuká sebou a přešlapuje. Pak se teatrálně vzchopí, odkašle si, zvedne bradu a prohlásí: „Pokud by si Vaše Ctihodnost přála, abych znovu zopakoval závažné formální nedostatky v návrhu obhajoby, s největší radostí vyhovím, ale osobně jsem přesvědčen, že jsem naše stanovisko vyjádřil pádně a přesvědčivě, a výsledkem jsem si jist.“ Jeho škrobená odpověď vyvolá u Catherine úsměv. Připomíná jí starosvětského strážmistra Icha-boda Crana v kompletním obleku i s vestou.

Soudce Wilson potlačí uchechtnutí. „Ehm,“ zaduní mu z hloubi hrudi. „Nu, možná ne tak pádně a přesvědčivě, jak jste doufal, pane Cogginsi.“ Přeskočí pohledem na Catherine. „Návrhu obhajoby se vyhovuje a stížnost se zamítá. Paní Lockhartová, máte dvacet jeden den na podání žádosti o úhradu palmáře a nákladů. V souladu s tím bude rovněž zaevidováno soudní rozhodnutí. Stanovisko jsem vyhotovil písemně, můžete si ho vyzvednout u mého tajemníka. Tímto prohlašuji soudní řízení za ukončené.“ Soudcovské kladívko zlehka klepne, soudce Wilson vstává, sestupuje ze soudní stoly a opouští soudní síň.

Když si Catherine vestoje u stoly obhajoby rovná dokumenty a zasunuje si je do kufříku, osloví ji ze zadu známý hlas. „Krásná práce, paní Lockhartová.“

„Ahoj, Waltře,“ odpoví, ani se neobrátil. „Zdálo se mi, že jsem tě zahlédla vzadu v soudní síni. Copak přivádí věhlasného Waltra Jenkinse na Wilsonovo dopolední projednávání rutinního návrhu na zamítnutí žaloby?“

Zakládající partner firmy Jenkins&Fairchild je tradičně jako vystřížený ze žurnálu: oblek na míru, košile s vyšíváním monogramem a luxusní značková kravata. Lakýrky vyleštěné do zrcadlového lesku a k tomu stylový sestřih – každý šedý vlásek přesně na svém místě. Walter Jenkins, vlivná postava v chicagské právnické

komunitě. A také Catherinin bývalý šéf a velmi dobrý přítel.

„Kdykoli se náhodou ocitnu v soudní budově a mám chvíli čas,“ vysvětluje, „tak si nenápadně zaskočím do Obadiova království. Člověk nikdy neví, jaké perly moudrosti tomu starému muži skulí z jazyka. On je naprosto jedinečný, Catherine. Vymírající druh. Kromě toho je to velkolepé představení,“ trhne hlavou k soudní stoličce. „Nicméně dneska jsem sem přišel pracovně. Zkoušel jsem se ti dovolat a v tvé kanceláři mi řekli, že budeš tady. Leží mi na srdci jedna opravdu naléhavá záležitost. Máš chvíli na kávu se starým, unaveným právníkem?“

„S tebou, Waltře? Vždycky.“

Po krátké společenské konverzaci u malého stolku v koutku kavárny v přízemí odloží Walter šálek a zvažní. Tenhle výraz Catherine zná. Waltra něco trápí. „Znáš podnik jménem Melancholický Dán?“ zeptá se.

Catherine přikývne. „Řekla bych, že ano. Pokud myslíš tu restauraci s barem nahoře na Andersonville, tak tam už jsem párkrát byla. Matně se mi vybavují stěny polepené kresbami a plakáty z různých inscenací *Hamleta*. Svým způsobem shakespearovský duch v rušné hospodě.“

„To je pravda. Ale nevšimla sis kromě plakátů s *Hamletem* náhodou taky těch starých černobílých fotografií pana Oleho Henrykse, majitele té restaurace, které visí na stěně za barem?“

Catherine krčí rameny. „Ne že bych si vybavovala fotografie, ale vím, o kom je řeč. Víím o něm, že se zapojuje do občanských záležitostí a občas se objevuje v místní televizi. Rozježené bílé vlasy. Pohodový člověk, vždycky v dobrém rozmaru. Mám dojem, že když jsme tam byli, zrovna míchal za barem koktejly.“

Walter souhlasně přikyvuje. „Přesně tak. Podnik teď vede jeho syn Nils, nicméně Ole se tam vyskytuje pořád.“

Roky se na něm podepsaly, ale doteď se tam chodí pozdravit se svými štamgasty a namíchat pár martini. Zpátky k těm třem černobílým fotografiím za barem. Je na nich Ole Henryks se svou rodinou a byly pořízeny před pětasedmdesáti lety, za nacistické okupace v Kodani. Na jedné z nich stojí Ole se svým otcem v přístavu před rybářským člunem. Ole s nadšením kdekomu vykládá, že zamlada právě na takových rybářských člunech v roce 1943 pomáhal spolu s dalšími členy své rodiny dánským Židům uprchnout do Švédska, aby unikli deportaci do nacistických koncentračních táborů.“

„To jsem nevěděla. Takže on je to oficiální hrdina?“

Walter našpulí rty. „Osobně bych to tak neřekl, ale těší se této pověsti už mnoho let. Dokonce má být příští měsíc uveden do síně slávy Chicagské asociace dánsko-amerického přátelství, a to nejen za účast v několika chicagských charitativních a občanských záležitostech, ale především jako projev uznání za jeho hrdinství za války. Když byla ta pocta oznámena, hodně se o tom psalo v novinách. *Tribune* přišla s celostránkovým článkem doplněným fotografiemi včetně té černobílé, na níž je Ole se svým otcem v přístavu.“

Catherine si dá doušek kávy a lehce přikývne. „Ten článek v *Tribune* jsem viděla.“

„Ole má docela dost obdivovatelů. Spousta lidí o něm má velice vysoké mínění.“

Catherine je zmatená. „To se ze mě snažíš vytáhnout sponzorský dar?“

Výbuch smíchu. „Proboha ne. Jak jsem ti říkal, jsem tu pracovně. V seriózní právní záležitosti, která spadá přesně do tvého ranku. Mnozí sice Oleho velebí a pějí na něho chválu, ale přinejmenším jedna osoba o něm nesmýšlí příliš dobře. Ba přímo naopak. A ta osoba ho znevažuje tím, že na zeď jeho restaurace sprejuje urážlivé nápisy.“

Catherine se na rty vplíží lehký úsměv. „Vážně? Někdo sprejuje na restauraci urážky o jejím majiteli?“

„Bylo to i ve zprávách, Catherine. Neviděla jsi to?“

Zavrtí hlavou. „Tohle mi bohužel uniklo. A jaké urážky?“

„Lhář. Zrádce. Vlastizrádce. Nacistický kolaborant.“ Walter poklepe prstem o stůl. „Chápeš? Humorné to není ani v nejmenším. Někdo cílí přímo na Oleho charakter. Ole si myslí, že ta osoba ho osočuje proto, aby mu před uvedením do síně slávy pošpinila reputaci.“

„Nejspíš snaha přimět asociaci, aby si ocenění rozmyslela.“

„Pokud ano, tak to se pravděpodobně nestane. Asociace za ním neochvějně stojí. Ale ty drsné výrazy si vybírají na chudákovi starém Olem krutou daň. Alespoň se to říká. Má podlomené zdraví! Už je mu pětadevadesát! Onehdá jsem ho viděl v televizi, dělali s ním rozhovor, a Ole na tom evidentně nebyl nejlépe. Zardělý, rozklepaný, třásla se mu brada.“

„To je hanebné. Má Ole nějakou představu, kdo za tím je?“

Walter vrtí hlavou. „Pochybuji. Přinejmenším zatím ne. Říkal tomu redaktorovi, že půjde pravděpodobně o nějakého německého vojáka, který se chce mstít.“

„To se mi moc nezdá.“

„Ani mně ne. Ty nápisy tam někdo načmárá vždycky v noci. Oleho syn je nachází, když jde druhý den ráno do práce. Hned je umyje, ale to už je pozdě. Někdo dá mezitím tip televizním stanicím a v ranním zpravodajství se vysílají videozáznamy. Ta slova jsou vždycky psaná neumělou rukou a písmo je rozkymácené.“

„To ta restaurace nemá bezpečnostní kamery?“

„Neměla. Teď už je má.“

Catherine se zmateně opře. „Waltře, já o Olem, jeho synovi ani Melancholickém Dánovi nic nevím. A už

vůbec netuším, kdo mu na jeho podnik sprejuje hanlivé nápisy. Proč jsi za mnou dneska přišel? O co ti tak naléhavě jde?“

„Toho, kdo to sprejuje, nakonec dopadnou a obviní. Pravděpodobně k tomu už dojde velmi brzy, když tam jsou teď kamery. A s obviněním z poškozování majetku se Ole nespokojí. Ne. Ole bude požadovat omluvu a náhradu škod, které napáchala na jeho reputaci.“

„Ale Waltře, nějaké potřeštěné urážky nasprejované na zdi přece jeho postavení ve společnosti nijak neohrozí. Ole je padesát let neodmyslitelnou součástí North Side jako spokojený, žoviální majitel známé restaurace.“

Walter zamítavě vrtí hlavou. „Žoviální už rozhodně není. Je rozčilený. Otrávený. Už ani nechce do své restaurace chodit.“

„No jo, to je sice škoda, ale je to pochopitelné. Je mu devadesát pět. V takovém věku jsou lidé emocionálně křehcí. Ale stejně si musí uvědomovat, že jeho celoživotní reputace tím ohrožena není. Nikdo přece neuvěří urážkám nasprejovaným uprostřed noci na cihlovou zeď.“

„Nebud' si tím tak jistá. V lidské povaze je myslet si, že když je nějaké nařčení tak nestydaté, tak neomalené, tak bizarní, musí na něm být zrnko pravdy. Proč jinak by to tam někdo psal? Co za tím je? Lidé si budou myslet, že za tím možná opravdu něco vězí. Co kdyby na tom bylo něco pravdy? Co když je Ole opravdu nacistický kolaborant? Lidé milují drby a takovéto drby se šíří jako lesní požár. Přinejmenším Ole si to myslí a neví, jak to zarazit.“

„Dobrá, Waltře, ale jak říkáš, toho vandala brzy chytí a zatknou. Bude uznán vinným a tím se celá záležitost uzavře.“

Walter vyšpulí spodní ret. „Hmm, já bych si tím tak jistý nebyl. A Ole a jeho syn také ne. Mluvil jsem s Nilsem.“

Jakmile bude pachatel identifikován, zatčen a obviněn, bude Nils naléhat na svého otce, aby podal žalobu o očištění svého jména.“

Catherine přikývne, dopije kávu a odloží šálek na stůl. „Dobrá. Uznávám, že na Oleho Henrykse tyto nešťastné okolnosti těžce doléhají a že se na obzoru pravděpodobně rýsuje soudní pře. Ale nechceš mi už konečně říci, proč jsi za mnou dnes dopoledne přišel?“

Walter chvíli mlčí. „Protože s pravděpodobností hraničící s jistotou znám identitu pachatele,“ odpoví.

„A je to žena?“

Walter sraští čelo. „Jak jsi to poznala?“

„Před chvílí jsi mluvil o škodách, které *napáchala* na Oleho reputaci.“

Walter si zamne ruce a na jeho tvář se vplíží úsměv. „Právě proto jsi tak vynikající při křížovém výslechu. Nic ti neunikne. Nu, řekl jsem ti jednu stranu příběhu, teď ti povím tu druhou. Máme v mé firmě jednu mladou advokátku, Emmu Fisherovou. Je to brilantní začínající právnička, promovala jako nejlepší z ročníku a přednedávnem složila zkoušky z advokacie. Najali jsme ji před třemi lety, zrovna když začínala studovat práva. Abych ilustroval její sebevědomí, objednala se tehdy přímo ke mně, napochodovala rovnou do mé kanceláře a sdělila mi, že začala studovat práva, ale je jí jasné, že jsou věci, které se ve škole naučit nedají. A že si obhlédla mou firmu a usoudila, že základní oporou její právnické dráhy bude právě Jenkins&Fairchild.“

Catherine to pobaví, ale dojem to na ni udělá. „To chtělo jistou kuráž.“

„To tedy chtělo. Elán, to ona má. Připomíná mi jednu mladou Catherine, se kterou jsem se před lety seznámil. Nu, jednoho dne mne Emma požádala o schůzku mezi čtyřma očima. Neměl jsem ponětí, co od toho mám čekat. Za zavřenými dveřmi mi důvěrně, pod rouškou

advokátní mlčenlivosti, sdělila, že se důvodně domnívá, že osobou, která sprejuje nápisy na zdi Melancholického Dána, je její dvaadevadesátiletá babička.“

Catherine je v šoku. „Dvaadevadesátiletá žena? A za noci sprejuje nápisy na zeď? Ví to ta Emma určitě?“

Walter příkyvuje. „Celkem určitě. Emma si myslí, že je jen otázkou času, kdy její babičku zatknou.“

„Tohle už je nějaké divné, Waltře. A ty budeš zastupovat Emminu babičku?“

Walter se nakloní blíž. „V tom je právě ten háček,“ říká tiše. „Já bych rád, opravdu, ale Jenkins&Fairchild už léta zastupuje Oleho Henrykse jako fyzickou osobu a Melancholického Dána jako osobu právnickou. Řekl jsem Emmě, že mi jisté překážky brání zacházet v naší debatě příliš daleko, a požádal jsem ji, aby mi nesdělovala podrobnosti, ale i tak jsem toho slyšel víc, než bych měl. Evidentně by z toho mohl být střet zájmů.“

„Mohl?“ opáčí Catherine. „Tohle zcela jistě je střet zájmů. Byla ti prozrazena totožnost pachatele. Trestné a protiprávní činy na *tvém* klientovi páchá Emmina babička. Ty víš, kdo čmárá na Oleho budovu nactiutruhačné výroky a přímo útočí na jeho pověst. Není tvou povinností sdělit to svému klientovi?“

„Tím si nejsem jist, protože mi ta informace byla prozrazena v důvěrném režimu. Byla to diskrétní komunikace požívající výsadní ochrany. Každopádně je to irrelevantní, protože Ole na to stejně záhy přijde sám, pokud se tak již nestalo. Kamery má zapojené už několik dní. Ale i tak máš pravdu, disponuji informacemi, které jsou pro mého klienta zásadní.“

Catherine ten etický oříšek chvíli mlčky zvažuje. „Emma tě požádala o schůzku s cílem sehnat babičce právní zastoupení, je to tak?“

„Myslím, že to měla v úmyslu, ale tak daleko naše konverzace nezašla.“

Catherine by nikdy nenapadlo, že se její bývalý šéf a mentor může zaplést do etické pavučiny. „Ona za tebou přišla ve snaze získat právní zastoupení a v diskrétní komunikaci ti sdělila důvěrné informace. Ty jsi ty informace vůbec neměl vyslechnout, ale když už se stalo, tak je zase nemůžeš prozradit. Ty se budeš muset držet v tomto případě úplně mimo! Byl bys totálně ve střetu jak při zastupování Henrykse, tak při zastupování té babičky.“

„O tom není sporu.“

„Proto ses na mne dnes dopoledne obrátil? Abys ode mne dostal radu, že máš od této záležitosti dát ruce pryč?“

„Ne, tvou radu nepotřebuji. Pravidla znám sám. Víím, že jsem se dostal do překérní situace.“

„Tak mi tedy řekni, Waltře, co ode mne vlastně chceš?“

„Chci tě o něco požádat. Ze všech právníků, které znám, jsi jediná, v koho mám důvěru, že se v té patálii dokáže nějak rozumně zorientovat. Včera jsem si vyslechl Emmu a dozvěděl jsem se víc, než bych měl. Daleko víc, než bych měl, ale fascinovalo mě to. Emma svou babičku miluje a obrátila se na mě o pomoc. Nechce se dočkat toho, že její babičku obviní z trestného činu a ona pak usedne na lavici obžalovaných v ostře sledovaném soudním procesu. Když mě Emma požádala o schůzku, nevěděla, že naše kancelář zastupuje Oleho a Melancholického Dána. Jen ji napadlo, jestli bych nemohl její babičce pomoci vyřešit tu záležitost mimosoudně. Když mi to popisovala, tak jsem si říkal, že by se možná dal najít nějaký kompromis. Mám Emmu rád, a tak jsem tam seděl a poslouchal a prostě jsem ji nechal mluvit moc dlouho.“

Catherine vraští obočí. „Kompromis? A to tě nenapadlo, že Ole a Nils asi nebudou stát o zprostředkování dohody? Že budou naopak chtít, aby byla Emmina

babička obžalovaná a potrestaná? A nejspíš si budou přát velmi okázalý proces ve věci nactiutrhání, aby ukázali veřejnosti, že tvrzení nasprejovaná na jejich zdi byla lživá? Kromě toho nevím, jak bys chtěl dosáhnout kompromisu v něčem, co už se stalo. Jak bys to chtěl odestat?“

Walter ztrápeně vraští čelo. „Máme tady dvaadevadesátiletou ženu, která provádí jisté bizarní věci. Myslel jsem si, že kdybych Emminu babičku přiměl, aby s tím přestala a snad se i omluvila, dokázal bych se propracovat k nějakému smírnému řešení a pomoci jí. Třeba je to psychický problém, kdo ví? Bláznivé je to dost. Třeba by to tak viděl i Ole.“

„Dobrá, chápu. Takže ty ses snažil dělat smiřovatele. Ale Waltře, ty překračuješ meze už tím, že ses do toho vůbec zapojil.“

Walter svěsí ramena. Je upřímně ochoten připustit, že udělal chybu. „Já vím, ale požádal jsem Emmu, aby se svou babičkou promluvila a zjistila, zda by se smírným řešením souhlasila. Dokonce jsem jí nabídl, že se pokusím sjednat ve své kanceláři schůzku všech zainteresovaných. Něco jako smírné jednání. Myslel jsem si, že bez ohledu na to, co tu ženu k jejímu konání vedlo, by se snad dal vyčistit vzduch. Požádal jsem Emmu, aby se se svou babičkou spojila a zeptala se jí, jestli by byla ochotná se zúčastnit.“

„A...?“

Walter rezolutně zavrtí hlavou. „Ani náhodou. Emmina babička – mimochodem, jmenuje se Britta Steinová – ten návrh rovnou odmítla. Prostě mi dala košem. Říkala, že velmi dobře ví, co dělá, že s tím nepřestane a že se nehodlá scházet s „nějakým noblesním právníkem, který zastupuje prolhaného zrádce“.“

Catherine vybuchne smíchy. „Tohle že o tobě řekla? Dvaadevadesátiletá žena?“

Walter sklíčeně přikyvuje. „Ano, tohle o mně řekla.“
„Dobrá, takže teď, když nainstalovali kamery, ji chytí a pak bude co?“

„Nils už kontaktoval mou kancelář. Včera mluvil s Howardem Foremanem. Říkal, že budou chtít podniknout různé právní kroky.“

Catherine se snaží skrýt úsměv. „Tak to jsi namydlený, Waltře. Co budeš dělat?“

„Nic, sakra. Co můžu dělat? Tento případ prostě vzít nemůžu.“ Krčí rameny. „Ole záhy zjistí totožnost pachatelky, pak nás požádá, abychom ho zastupovali, a já ho budu muset odmítnout. Moje kancelář nemůže podat žalobu na Brittu Steinovou.“

„Takže o tohle jde? Ty po mně chceš, abych na Emminu babičku podala žalobu já? To myslíš vážně?“

Walter zvolna vrtí hlavou. „Ne, Catherine, nic takového po tobě nechci. Ole nebude mít problém najít právníka, který podá žalobu na paní Steinovou. Právníci se k němu seběhnou jako děcka ke zmrzlináři.“

Catherine rozpřáhne ruce. „Tak proč jsem jediná, v koho v této záležitosti vkládáš důvěru, a v čem na mě vlastně spoléháš?“

„Chci, aby sis s Emmou promluvila. Chci, abys zvážila, jestli by ses nemohla ujmout obhajoby Britty Steinové. Z té krátké schůzky s Emmou, z útržků informací, které jsem se dozvěděl, jsem si jistý, že na tom něco je. Cítím to. To sprejování urážek má nějaké opodstatnění. Jak se říká, pod klidnou hladinou to vře. Určitě existuje nějaká schůdná obhajoba, já to vím. Říkej tomu šestý smysl, který mají staří soudní právníci. Uvidíš sama, vždyť jsme z jednoho těsta.“

„Starého?“

Zazubí se. „Nemyslel jsem tím, že jsi stará. Chtěl jsem říct, že máš *duši* starého soudního právníka, třebaže ještě nejsi tak zkušená. Rád bych, aby sis s Emmou chvíli

poseděla, popovídala, možná i s Brittou Steinovou. Abys zjistila, jestli to vidíš stejně.“

„Ale Waltře...“

„Neodmítej mě hned. Promluv si s Emmou. Je to velmi bystrá mladá dáma a to, co mi řekla o své babičce... Nu, něco na tom je.“ Walter jí nenápadně přisune navštívenku, na níž je zezadu napsáno telefonní číslo.

„Waltře, prosím tě...“

„Promluv si s Emmou, Catherine. Myslím, že ten pocit budeš mít taky. Ty jsi na tento případ jako dělaná. Ještě mi poděkuješ.“ Vstává a šátrá v kapse. „To kafe je na mě.“

Dva

Liam Taggart leží s Benem, Catherininým a svým dvouletým synem, na podlaze v obývacím. Staví si spolu hrad z kostek.

V televizi běží večerní zprávy, hlasatel podrobně líčí okolnosti zatčení z dnešního odpoledne.

„No tedy!“ vyhrkne Liam. „To snad není pravda! Na Pětce sebrali dvaadevadesátiletou ženu za sprejování urážek na zeď Melancholického Dána.“ Uchechtne se. „Odvedli ji na belmontskou stanici. V poutech. Věřila bys tomu? To je celá naše slavná chicagská policie. ‚Sloužit a chránit‘. Jistěže když bude ta nebezpečná dvaadevadesátiletá žena se svým vražedným sprejem v base, tak bude na ulicích daleko bezpečněji.“

„Liame,“ volá z kuchyně Catherine, „mohl bys mi to nahrát?“

„Vážně? Tu reportáž?“

Catherine vchází s utěrkou v ruce do obývacího. „Prosím tě, Liame, nahraj mi to. To je ta žena, o které mi říkal Walter.“ Reportáž pokračuje, na obrazovce běží zrnitý noční videozáznam ženy v dlouhém raglánu, která na cihlovou zeď čmárá sprejem nápis „nacistický agent“.

Reportérka stojící před policejní stanicí s potlačovaným úsměvem hlásí: „Údajná pachatelka, starší občanka paní Britta Steinová, je obviněna z porušování chicagské městské vyhlášky ‚Trestné hyzdění majetku kresbou‘. Něco takového se hned tak nevidí. Bylo nám řečeno, že za porušení této vyhlášky se uděluje pokuta ve výši celých sedmi set padesáti dolarů.“

Liam se uchechtne. „Tak oni odvedli tu starou dámu na stanici kvůli sedmi stům padesáti dolarům za sprejství?“

„To je asi to poslední, co by ji trápilo,“ odpovídá tiše Catherine. Dívají se na další reportérku, která odchytila na rozhovor Sterlinga Sparkse a nyní ho divákům představuje jako právního zástupce majitele restaurace Oleho Henrykse. Sparks, známý přehnanou dramatickostí a často obviňovaný z cílených snah dostat své kauzy do hlavních zpráv vysílaných o šesté hodině večerní, si už vysloužil přívlastek „Sparks Ošestý“. Teď se naklání blíž a mluví reportérce přímo do mikrofonu. Svráštělé obočí a znechuceně cukající rty provázejí zlostné výbuchy spravedlivého rozhořčení.

„Nepравdivá a nactiutřačná tvrzení, jimiž tato darebná osoba hyzdila jeho soukromý majetek, pana Henrykse rozhořčila a zarmoutila,“ prohlašuje Sparks. „Pan Henryks nechápe, proč by někdo něco tak hanebného dělal. Původně se domníval, že to musí být zlomyslný žertík nějakých výtržníků z okolí, kteří nemají představu, jak mohou taková zlotřilá slova ranit. A jako by nestačilo, že se tyto ohavné výrazy objevují na zdech jeho podniku, ještě to necitelná média vysílají po celém městě. Možná po celé zemi! Pan Henryks je slušný, silný, zdravý muž, ale je mu již devadesát pět let a tyto výrazy ho zasáhly jako rána pěstí do břicha a vybírají si na jeho fyzickém stavu krutou daň. Nyní je v lékařské péči. Jedná se o člověka, který si prošel nacistickou okupací své rodné země. Chápete?“

„Myslím, že je poměrně dobře známo, že pan Henryks sem po válce imigroval z Dánska,“ vstoupí mu do řeči reportérka.

„Správně, a není žádným tajemstvím, že pan Henryks byl ve své rodné zemi považován za *válečného hrdinu*. To je také důvod, proč jsou pro něj ty odporné lži

nasprejované na jeho restauraci tak trýznivé. Dnes jsme zjistili, že ta slova nenasprejovali nějací škodolibí mladíci z okolí, ale *dospělá žena*, a to v rámci cílené snahy zničit tomuto muži pověst. Říkám vám na rovinu, že ať je ta nestydatá žena vedena jakýmikoli úmysly, uděláme tomu přítrž a poženeme ji k právní odpovědnosti!“

„Právě jste označil pana Henrykse za válečného hrdinu,“ přerušuje ho reportérka. „Na tom posledním nápisu stojí ‚nacistický agent‘.“

Sparks je na dotazy připraven. Sáhne do kapsy a vytáhne kopii fotografie. Jsou na ní tři lidé – vysoký dospělý muž a dva mladíci. Všichni tři stojí bok po boku před velkým rybářským člunem. Člun má na přídi malou kajutu a vypadá to, že je spolu s několika dalšími rybářskými čluny uvázaný u mola v obchodním přístavu. „Vidíte tohle?“ táže se Sparks. „Toto je fotografie z kodaňského přístavu za druhé světové války. Tato fotografie se skví za barem v Melancholickém Dánovi. Je na ní Ole se svým otcem. Věřte, že výraz ‚hrdina‘ Oleho Henrykse plně vystihuje. Jeho rodina pomohla zachránit před plynovými komorami stovky Židů. Možná tisíce. Ole a jeho otec na svém rybářském člunu pod rouškou tmy potají odváželi židovské rodiny z Dánska. Asi nemusím dodávat, že tím riskovali vlastní život. Je to oficiálně uznávaný hrdina.“

Reportérka empaticky přikyvuje. „Dobře, takže pokud tomu správně rozumím, bude pan Henryks navzdory nactiurhačným poznámkám nasprejovaným na jeho zdi přece jen příští měsíc vyznamenán Chicagskou asociací dánsko-amerického přátelství?“

„To jste vystihla přesně, Erin. Bude uveden do prestižní síně slávy! Já jen doufám, že se do té doby jeho zdravotní stav zlepší natolik, aby se tam mohl dostavit a přijmout tu poctu osobně.“ Sparks se odmlčí a okázale potlačuje emoce. „Měl to být jeden z nejšťastnějších okamžiků jeho života...“ potřásá hlavou, „... jenže

pak se objeví tato zvrácená žena a z důvodů, které zná jen ona, zlomyslně útočí na jeho reputaci sérií nactiutrhačných, urážlivých nadávek.“ Sparks výbojně zvedne bradu a vyčkává, až média jeho pikantní krasořeč stráví a ocení. Pro Sparkse Ošestého typické.

„Zná pan Henryks tu ženu? Bylo nám řečeno, že se jmenuje Britta Steinová.“

„Jestli ji zná? Vůbec ne,“ reaguje zamítavě Sparks. „V životě ji neviděl. Nemá tušení, co ji vedlo k tomu, že ho tak ničemně napadá.“

„Mohu tedy předpokládat, že pan Henryks podá žalobu?“

„To se ptáte vážně? Ovšemže ano, a nejen to! Dobré jméno pana Henrykse bylo pošpiněno a musí být znovu očištěno. Jedinou možností, jak to udělat, je dát celou věc k soudu. Prohlašuji, že hned zítra ráno podám na Brittu Steinovou žalobu pro urážku na cti a že budeme požadovat náhradu za všechny škody a újmy, které mému klientovi způsobila. Budeme žádat soud, aby mu v civilním řízení přiznal odškodnění ve výši pěti miliónů dolarů. Ta žena musí dostat na pamětnou.“

„Pět miliónů!“ opakuje reportérka a přes tvář se jí mihne úsměv. „Myslíte si, že tato postarší žena má tolik peněz?“

„Jestli má nebo nemá, je zcela irelevantní. Výše škody se poměřuje cenou dobrého jména, nikoli tím, kolika penězi disponuje obžalovaný. Pět miliónů je pravděpodobně jen zlomek toho, jakou cenu má pro pana Henrykse jeho pověst, kterou si vysloužil celoživotní prací a dobrými skutky. Ujišťuji vás, že mu soud dá za pravdu.“

„Dobrá, děkuji vám, že jste se nám dnes večer věnoval, pane Sparks.“

Liam potřásá hlavou. „Hodně štěstí při obhajobě, paní Steinová,“ utrousí.

Catherine němě zírání na obrazovku, pak záznam uloží a přehraje si reportáž znovu. „Něco na tom je, Liame. Walter to vycítil a já taky.“ Catherine zaloví v peněženke a vytáhne navštívenku, kterou jí dal přednedávnm Walter. „Obávám se, že dělám pěknou hloupost,“ mumlá, když vytáčí číslo na zadní straně navštívenky. „Asi jsem blázen.“

„Haló?“

„Mluvím s Emmou Fisherovou?“

„Ano,“ ozve se ostražitě. „Kdo volá?“

„Catherine Lockhartová. Jsem známá Waltra Jenkinse. Před pár dny jsem se s ním sešla a...“

Catherine slyší úlevné oddechnutí. „Ach Bože, mockrát vám děkuji,“ vyhrkne mladá žena. „Tolik jsem doufala, že mi zavoláte. Pan Jenkins vás nesmírně chválil a říkal, že jestli někdo může mé babičce pomoci, tak jste to vy.“

„Walter dokáže být velmi přesvědčivý. Mohla byste přivést svou babičku zítra odpoledne do mé kanceláře, řekněme kolem třetí?“

„Vy se jejího případu ujmete?“

Catherine váhá. Zhluboka se nadechne. Právě se chystá skočit do hlubokých neznámých vod a uvědomuje si to. „Nu, nepředbíhejme, Emmo. Walter si myslí, že bych si s vámi měla promluvit, a já jeho názor beru vážně. Už vaši babičku propustili?“

„Zrovna jsem pro ni chtěla jet. Zítra ve tři budeme určitě u vás v kanceláři. Mockrát vám děkuji.“

Liam užasle potřese hlavou. „Pro všechno na světě, Cat, co to děláš? Přeskočilo ti?“

Catherine přikývne. „No, možná jo. Anebo mám možná doopravdy duši starého soudního právníka.“

Tři

Právní kancelář Catherine Lockhartové, čtyři místnosti s okny do ulice, se nachází na Clark Street, pár mil na sever od chicagské čtvrti Loop. Catherininina agenda sestává z toho, co se obvykle označuje výrazem běžná praxe – poslední vůle, správa majetku, realitní transakce, obhajoby v trestních řízeních, občanské soudní spory – ostrý kontrast oproti exponovaným institucionálním klientům, jimž se věnovala, když pracovala u Waltra Jenkinse.

Přesně ve tři hodiny vstupuje do Catherinininy kanceláře mladá žena s černými kučeravými vlasy, velkýma přesvědčivýma hnědýma očima a rázným vystupováním a přidrží dveře své společnosti, bělovlasé starší ženě ve vlněném kostýmu, s módním účesem a dokonalým držetím těla.

„Vy jste určitě paní Fisherová a paní Steinová,“ vítá je žena v recepci. „Já jsem Gladys Valenzuelová, Catherininina sekretářka. Ráda vás poznávám. Catherine vás očekává. Pojdte, prosím, za mnou do zasedačky.“

O chvíli později vchází do zasedačky Catherine a pokládá na stůl hnědý šanon. Emma k ní napřáhne ruku. „Já jsem Emma Fisherová a toto je moje babička Britta Steinová.“

Catherine si s nimi vstřícně potřese rukou. „Těší mě, že vás poznávám. Požádala jsem Gladys, aby zaskočila na soud pro kopii žaloby, která na vás dnes byla podána, paní Steinová,“ ukazuje na šanon. „Nepochybně si vzpomínáte, že pan Sparks vyhrožoval, že ji podá hned dnes ráno.“

Britta vzpřímeně usedá na židli. Nevypadá ani trochu nervózně. Souhlasně přikývne. „Ještě jsem ji neviděla,“ podotkne věcně. „Ale vsadím se, že je pěkně bláznivá.“

Catherine povytáhne obočí. „Ano, také se mi to zdá bláznivé, paní Steinová. Uvádí se v ní, že jste v šesti různých případech nedovoleně vstoupila na pozemek pana Henrykse s cílem zohyzdit jeho nemovitost kreslením hrubých urážek namířených proti panu Henryksovi a poškozujících jeho dobré jméno, jeho podnikání, jeho zdravotní stav a jeho reputaci.“

„Pche,“ zamručí Britta. „Reputaci, to určitě.“

„Počkej, babi,“ napomene ji Emma. „Nech paní Lockhartovou domluvit.“

„V žalobě se uvádí, že v každém z těch šesti případů jste zvenčí na zdi jeho restaurace záměrně psala nepravdivá a nactiutrhačná tvrzení. A že jste své nedovolené a protiprávní jednání zahájila po oznámení, že pan Henryks bude vyznamenán Asociací dánsko-amerického přátelství.“

„Vyznamenán?“ odfrkne si Britta. „Ten si nic takového nezaslouží.“ Zamítavě mávne nad obžalobou rukou, jako by se jí netýkala. „A vůbec, na co si to ta údajná asociace vlastně hraje? Podle mne je celý ten dánsko-americký nesmysl jen záminkou, aby se mohla mládež scházet s jediným cílem: dát si pivo. K tomu jim stačí jen obalamutit členy téhle asociace, aby se mohly vzdát pocty zrádci, to je celé. Za to určitě můžou ti mladí, ti nemají rozum. Ti pravděpodobně touží po příležitosti vzdát čest známé osobnosti a ukázat se v televizi, jako by jim to mělo vynést větší důvěryhodnost. Celé je to nesmysl...“

Catherine poklepe prstem na šanon. „Soustředme se nyní na tu žalobu, ano, paní Steinová? Je všechno, co se v ní uvádí, pravda? Psala jste záměrně ta slova na zeď Henryksovy budovy?“

„Ano, psala jsem ta slova na zeď jeho budovy. A samozřejmě že záměrně. Nechápu, jak by někdo mohl psát taková slova nezáměrně. Ale paní Lockhartová, to nebyla lež ani pomluva. Byla a je to pravda.“

„Proč, paní Steinová? Proč jste tam vlastně chodila a tohle psala?“

Britta výbojně zvedne bradu. „Já jsem Dánka, já tuhle komedii nestrpím. On není žádný hrdina. Je to jen lhář a zbabělec. A co hůř, je to vlastizrádce.“

Catherine si nalistuje v obžalobě stránku se seznamem naspřejovaných výroků a postupně je čte. „Lhář. Udavač. Vlastizrádce. Nacistický kolaborant. Nacistický agent. Zrádce. Je ten seznam správný? Napsala jste tohle všechno?“

„Je to lhář, vlastizrádce a všechno ostatní a ještě víc a já ani v nejmenším nelituju, že pravda stojí všem na očích.“

Catherine se posadí. „Paní Steinová, tuto žalobu ne lze brát na lehkou váhu. Viní vás z ‚urážky na cti *per se*‘.“

Britta pokrčí rameny. Lhostejně, jako by se jí to netýkalo, jako by byla řeč o někom jiném.

„Urážka na cti *per se* znamená, že inkriminovanými výrazy viníte pana Henrykse z trestného jednání, tady konkrétně z trestných činů hanobení mravních hodnot a ze spojení s nacistickou stranou. Ty výrazy působí újmu samy o sobě.“ Odloží pero. „A jsou žalovatelné před soudem, a to s vážnými důsledky.“

„A co První dodatek?“ opáčí Britta. „Co moje svoboda projevu?“

„Svoboda projevu není absolutní, paní Steinová. Nemůžete svobodně používat slova, pokud jimi křivě obviňujete jinou osobu.“ Catherine vytáhne ze šanonu další dokument a položí ho na stůl. „Toto je ochranný příkaz, dočasné opatření, které na vás dnes ráno uvalil soudce Obadiah Wilson. Přísně vám zakazuje přibližovat

se k Melancholickému Dánovi nebo bydlišti Oleho Henrykse na Lake Shore Drive na méně než padesát yardů.“

„Mne o žádném soudním jednání nikdo neinformoval,“ namítne Britta. „Jak na mě může soudce vydat příkaz, když jsem u toho osobně ani nebyla? A co řádný soudní proces?“

Catherine zvedne oči ke stropu. „Jedná se o dočasné soudní opatření. Tento příkaz byl vydán *ex parte*, ve vaší nepřítomnosti, protože se ukázalo jako naléhavě nezbytné zabránit vám v dalším protiprávním jednání. Z příkazu je zřetelné, že soudu byl předveden videozáznam, na němž sprejujete nápisy na restauraci pana Henrykse.“

Britta se podívá na příkaz, odloží ho a ušklíbne se. „Padesát yardů! Znamená to snad, že nemůžu ani jet taxíkem po Clark Street nebo do Bryn Mawru? A že kdyby se taxikář rozhodl jet po Lake Shore Drive, šli bychom oba za mříže, co? To ty ulice Olemu Henryksovi teď patří? Takový nesmysl. Já si budu chodit, kam budu chtít. Žijeme ve svobodné zemi.“

„Babi!“ prosí Emma. „Vyslechni si paní Lockhartovou. Ty se teď můžeš za svévolné porušení soudního příkazu dostat za mříže.“

„Emma má pravdu, paní Steinová. Já bych trpělivost soudce Wilsona nepokoušela. Můžete si být jistá, že pokud vás pan Henryks spatří kdekoli v blízkosti svého podniku nebo bydliště, okamžitě přivolá policii. Za svévolné porušení ochranného příkazu by vám mohla být udělena pokuta, nebo dokonce trest odnětí svobody. A já soudce Wilsona znám. S ním si není radno zahrávat.“

„Poslechni svou právníčku, babi. K Melancholickému Dánovi ani k Henryksovu bytu se vůbec nepřibližuj. Další nápisy už malovat nepotřebuješ, co jsi chtěla, toho už jsi dosáhla. Celý svět už teď ví, co si o panu Henryksovi myslíš.“

Britta se k ní nakloní a vztyčí ukazováček. „Je to *Hendricksen*, nikoli Henryks. Ten lže i o tom, jak se jmenuje. Já jsem psala pravdu.“ Obrátí se ke Catherine. „Říkala jste, že ten příkaz je pouze dočasný. Znamená to, že jednou skončí? Mám toho na srdci ještě víc.“

Emma pohodí hlavou. „Babi, babi. Ne! Nic už se malovat nebude!“

Catherine zvolna potřese hlavou. „Žádné další malování už rozhodně ne. Věřte mi, že už jste toho udělala dost. Víc než dost. Tento příkaz je dočasný, protože jste u jednání nebyla přítomná. Soudní řízení s účastí všech stran stanovil soudce Wilson na příští úterý a na něm posoudí, zda by měl být tento příkaz prodloužen. A já jsem si poměrně jistá, že prodloužen bude.“

„Půjdete s ní na to jednání, že ano?“ ozve se Emma. „Chci říct, že s sebou potřebuje mít právníka, nebo ne?“

Catherine jí zvednutou dlaní naznačí, ať zmlkne. „To sice potřebuje, ale teď předbíháme, Emmo. Slíbila jsem Waltrovi, že se s vámi *sejdu* a promluvíme si. Právník si musí mnohé rozmyslet, než si udělá názor, jak by se dalo v takovémto případě postupovat. A já si musím kromě toho zvážit, jestli jsem ta pravá, kdo by měl vaši babičku obhajovat. Já se v tomto případě nemám čeho chytit. Paní Steinová, vy jste přece musela předpokládat, že psaní takových hanlivých výroků bude mít vážné následky.“

Britta semkne rty. Zhluboka nasaje dech nosem. Nakonec řekne: „Následky? Myslíte těmi následky, že se lidé dozvědí pravdu o zlém člověku? Takové následky?“ Do očí jí vhrknou slzy. „Modlím se za takové následky, paní Lockhartová.“

Emma něžně položí babičce ruku na loket. „Myslím, že paní Lockhartová mluví o obvinění z trestného činu a žalobě o náhradu nemajetkové újmy ve výši pěti milionů dolarů, babi. Co má teď moje babička s těmi žalobami dělat, paní Lockhartová?“

„Myslím, že moc možností nemá. Nejdříve zaplatí pokutu za porušení městské vyhlášky a pak se bude muset nějak hájit v občanskoprávním sporu. Ole Henryks a Sterling Sparks jen tak nepřestanou. Chtějí zadostiučnění. Henryks chce, aby byla očištěna jeho pověst. Chce svou libru masa a najal si na to toho pravého právníka. Sparks je agresivní lovec publicity. Proto také dostal přízvisko ‚Ošestý‘. Myslím, že můžete očekávat měsíce svárlivých soudních jednání a ústních i písemných výpovědí. Sparks ze všeho nejvíc miluje dramatické výstupy před porotou a kamerami večerních zpráv. Předvolá spoustu svědků, kteří budou vykládat, že o těch nápisech slyšeli nebo četli a že to v nich vyvolalo pochybnosti o charakteru pana Henrykse. Henryks bude tvrdit, že jeho pověst byla nevratně poškozena. Nepochybuji o tom, že Henryksův lékař dosvědčí, že Henryks trpěl a nadále trpí extrémním a nepolevujícím traumatem, mentálním i fyzickým. Bude to krutý boj. Pro vás jeden zlý sen, paní Steinová.“

„Babi, ona říká, že ten proces pro tebe bude velmi stresující a nepochybně i velmi drahý.“

Britta se upřeně zahledí přímo před sebe. „Stres já dokážu zvládnout,“ zamumlá. „Už jsem si prošla horším.“ Odcvakne sponku na své kožené portmonce a vyndá šekovou knížku. „Moc peněz nemám. Pro začátek vám můžu dát tři sta dolarů.“

Catherine zavře oči. Když je otevře, usměje se. Je to hřejivý úsměv, takový, jaký člověk věnuje prostomyslnému, nerealistickému dítěti. Catherine něžně natáhne ruku a Brittinu šekovou knížku zase zavře. „Vážím si vaší nabídky, paní Steinová, opravdu, ale peníze jsou až druhořadá záležitost. Jak správně poukázala Emma, pro vás je nyní nejdůležitější váš zdravotní stav. Je vám devadesát dva let. Už jsem viděla mnohem mladší lidi, které tak drsný proces vykolejil. Pan Sparks dokáže a bude útočit krutě a nelítostně.“

„Co tedy navrhuje, paní Lockhartová?“ zeptá se Emma. „Říkala jste, že jí nezbývá než se hájit.“

Catherine se nakloní k Brittě a poplácá ji po ruce. „Podívejte, paní Steinová, v tomto procesu ve skutečnosti nejde o peníze. Oni vědí, že nemáte pět miliónů dolarů. Možná by se našel jiný způsob, jak to vyřešit, nefinanční. Třeba by se pan Henryks dal přimět k soudnímu smíru. Pokud byste souhlasila s veřejnou omluvou, uznala, že vaše obvinění byla mylná, a souhlasila, že už ho nikdy znovu neurazíte, možná by tu žalobu stáhl. Nebo by přistoupil na mnohem nižší odškodnění, třeba sto dolarů.“

Brittě se roztrěse brada. Vytřeští oči. „Mylná? Ale to žádný omyl není, paní Lockhartová. Proč bych se měla omlouvat Hendricksenovi za to, že jsem o něm napsala pravdu? Je mi líto, ale nic takového v žádném případě neudělám. Já jsem vyrůstala za války v Dánsku. Byla jsem u toho. Já vím, co dělali obyčejní lidé, a taky vím, co dělal Hendricksen a jeho rodina. Obyčejní lidé byli hrdinové, ale Hendricksenovi ne. Naopak. Nebyli o nic lepší než nacisté, možná horší, protože nacistům pomáhali. Jen ať si Ole Hendricksen tu žalobu klidně podá, však on brzy zjistí, co dokáže opravdová Dánka, když jde do tuhého. Opravdová Dánka necouvne a bojuje.“

Emma vezme babičku za ruku. „Já vím, že Dánové prožili strašlivé tragédie, i naše rodina, babi. To už se nedá změnit. A tvého odhodlání si vážím, opravdu. Ale nechci, abys za to zaplatila zdravím. Henryks za to nestojí. Měla bys poslechnout paní Lockhartovou a dovolit jí, aby se ten případ pokusila urovnat.“

Britta zaskřípe zuby. „Emmo, pravda za to stojí vždycky. Já to nevzdám a omlouvat se nebudu. Mrzí mne, jestli se kvůli tomu mého případu neujmete, paní Lockhartová.“

Catherine je dojatá. Tak pevné přesvědčení vidí u svých klientů jen vzácně. A na Brittině neústupnosti je něco, co se Catherine vnitřně dotýká. „Myslím, že vám

rozumím, paní Steinová, a vašeho případu se ujmu. Ale musíte mi pomoci. Na čem mám vaši obhajobu postavit?“

„Není snad v případě žaloby pro urážku na cti obhajobou pravda? Nemám povoleno říkat nebo psát pravdu bez ohledu na to, jak moc může ranit?“

Catherine přikývne. „Teoreticky ano, to máte, paní Steinová,“ odpoví tiše. „Pravda je v případě žaloby pro urážku na cti absolutní obhajobou.“

Britta rázně přikývne, že tím je to dané. „V tom případě zvítězíme.“

Čtyři

Liam se drbe na hlavě. „Tys ten případ vzala? Tys opravdu odsouhlasila, že budeš hájit Brittu Steinovou v předem prohraném případě nactiutrhání? Nemáš ty nějaké skryté touhy dělat někomu boxovací pytel?“

Catherine vrtí hlavou. „Nejde o předem prohraný případ, Liame. Je to hájitelné. Britta přísahá, že všechny ty nápisy jsou pravdivé.“

Liam zavře oči. „Ach, jistěže. Do jednoho. Proč by nebyly? Vlastizrádce! Nacistický kolaborant! Nacistický agent! Předpokládám, že ti poskytla nezvratné důkazy, že to všechno je pravda. Můžeš to u soudu *prokázat* kvalifikovanými důkazy?“

Catherine sebou trhne. „No, to ještě ne. Tak trochu jsem doufala, že mi s tím pomůžeš.“

„Mhmmm. To jsem si mohl myslet. Zlato, tenhle případ, to bude tvůj konec. Sežere ti to spoustu času. Bude tě to stát spoustu peněz. Sparks je bezohledný soupeř, který se ze všeho nejraději předvádí před kamerami. Četnými řízeními, podněty, návrhy a žádostmi o předložení důkazů a písemných svědectví tě uvláčí k smrti. Samotné hlavní líčení se potáhne celé dny. Může si Britta vůbec dovolit něco ti zaplatit? Může alespoň pokrýt tvé výdaje?“

Catherine si hryže ret. „Myslím, že tolik peněz nemá, Liame. Nabídla mi tři sta dolarů.“

Liam si odfrkne. „Řekni mi pravdu, Cat. Ona tě očarovala, že? Já totiž nedokážu přijít na jediný důvod, proč bys to měla vzít. Já vím, že ti je jí líto, a je mi jasné, že bude potřebovat právníka, a nevyčítám ti, že jí chceš

pomocť, ale přece si nemůžeš vážně myslet, že dokážeš dotáhnout tento případ až k hlavnímu líčení a vyhrát.“

„A co mám podle tebe dělat?“ krčí Catherine rameny. „Britta své výroky neodvolá a o nějakém kompromisu taky uvažovat nebude.“

„Co máš dělat? Takový případ máš odmítnout.“

„To nemůžu. Co by si Britta počala?“

Liam si promne čelo a obrátí se k ní. „Tak nech ten případ prostě dojít až k judikátu. Soud tak jako tak nějak rozhodne. No a co? Stejně to rozhodnutí nebude vykonatelné. Ona pět miliónů dolarů nemá, pravděpodobně nemá ani žádný majetek, který by stál za řeč, takže na ní nelze nic vymoci. Tak proč ji vůbec hájit? Nech to plavat.“

„Jenže já taková nejsem, jak už bys mohl vědět,“ odsekne Catherine nabroušeně. „Ani urovnání sporu dohodou o vině a trestu tu nepřípadá v úvahu. Sparks by ji naschvál zasypal nekonečnými soudními obsílkami a dohnal by ji do platební neschopnosti. A exekuce by ji zničila bez ohledu na to, jestli má nebo nemá nějaký osobní majetek. Jestli bude proti ní přes veškerou mou snahu vynesena nějaký takový rozsudek, tak budiž, ale já proti tomu udělám, co bude v mých silách.“

Liam je na svou manželku pyšný. Obejme ji. „Promiň, Cat. Nechtěl jsem ti dělat kázání, jenom nechci, abys to odnesla ty.“

„Ona je dobrý člověk, Liame. O tom, co dělá, je přesvědčená v hloubi duše. A já jí věřím. Můžeš si o mně myslet, že jsem bláhová, ale ty jsi u toho nebyl, ty jsi s ní nemluvil. Když mě Walter pozval na kávu a vyprávěl mi o tomto případě, tak říkal, že mám duši starého soudního právníka a že jsem na to jako dělaná. Přesně tento výraz použil. Jako dělaná. A já si teď myslím, že měl pravdu.“

„Já vím, že si Waltra vážíš, a taky vím, že si ceníš jeho názoru. Nepochybně ti i lichotilo, že tě bere jako člena klubu...“

„Liame, s tímhle přestaň. Tady přece nejde o nějaké lichotky. Walter ví, co mám za sebou. Ví, že jsme zastupovali Bena Solomona a Lenu Scheinmanovou, oba přeživší holokaustu, a že jestli má někdo pochopení pro to, v jakém stavu a situaci se nachází někdo, kdo přežil druhou světovou, tak jsem to já. Myslí si, že to je právě ten případ a že já jsem ta pravá advokátka, která si s tím dokáže poradit. A když jsem se nyní s Brittou setkala, tak si to myslím i já. Co když Henryks není žádný dánský válečný hrdina, jak se chvástá? Co když to opravdu byl nacista?“

„Ale proč by s tím tak dlouho otálela, Cat? Britta žije v Chicagu šest desítek let. Henryks byl už mockrát v televizi. Proč by na něj zaútočila až teď?“

„Pravděpodobně proto, že má být vyznamenán nějakou dánskou asociací a ona nechce, aby došlo k omylu. Ona na mě působí velmi zásadově.“

Liam se útrpně zašklebí. „Cat, já se jen snažím poukázat na to, jaké neskutečné překážky vyvstanou při obhajobě tohoto případu. Paní Steinová, dvaadvadesátiletá dáma, vytáhla do boje proti pětadvadesátiletému muži, a to nejen proti jen tak nějakému pětadvadesátiletému muži, ale proti známému a všeobecně oblíbenému pětadvadesátiletému muži. A to jen proto, aby nedošlo k omylu?“

Catherine stroze přikývne. „Ano. Přesně tak to je.“

„Myslím, že spousta lidí se bude divit, proč prostě nechá toho chlapa na pokoji, proč mu nedopřeje, aby si užil svou chvíli slávy a pak se odebral do nějakého domova pro seniory.“

„Spousta lidí s ní osobně nemluvila, já dnes ano. Tady nejde jen o to, aby nedošlo k omylu. Je v tom něco jiného. Něco mnohem hlubšího. Myslím, že Henryks před lety něčím Brittě nebo její rodině ublížil.“

„Čím?“

„To ještě nevím, ale existuje tu nějaká osobní vazba, na to dám krk. Britta prostě neunesla představu, že je Henryks uctíván jako hrdina a ona se na to má jen tak dívat. Taky je možné, že po všech těch letech se jí konečně naskytlá příležitost zahojit staré rány. Ale její motivy jsou čisté, tím jsem si jistá. A od tebe potřebuju, abys mi věřil, abys za mnou stál.“ Catherine má v očích slzy.

Liam ji k sobě pevně přitiskne. „Ovšemže ti věřím. Vždycky jsem ti věřil a vždycky ti věřit budu. Jen se tě snažím ochránit, abys nenarazila a nespálila se.“

„Já nepotřebuju, abys mě chránil. Já potřebuju, abys mě podporoval.“

„To taky budu. Na sto procent. Takže ty se domníváš, že této ženě se před mnoha lety něco přihodilo, něco strašného, a že v tom měl Henryks prsty nebo za to nějakým způsobem mohl, je to tak?“

Catherine přikývne. „Přesně takhle to neřekla, ale když jsem s těmi dvěma ženami mluvila v zasedačce, tak jsem to cítila. Ona působila tak upřímně. I Walter to vy cítil. Liame, nikdo by se přece neplížil za hluboké noci k nějakému domu a nesprejoval na něj tak strašné nápisy, kdyby ho k tomu nehnalo nějaké vnitřní nutkání.“

„Nikdo, kdo je při zdravém rozumu?“

„S jejím rozumem nic není. Spoustu toho ví a paměť jí slouží dobře. V jejích vzpomínkách se skrývá množství faktů, jenom je vykutat. Říkala mi, že po válce byly tisíce Dánů zatčeny a obviněny z kolaborace. Podle jejích vzpomínek byli mnozí odsouzeni, a někteří dokonce dostali trest smrti. Podle ní byl Ole Henryks kolaborant.“

„Byl z kolaborace obviněn?“

Zavrtí hlavou. „Nebyl.“

„Proč ne? Byl očištěn, nebo se prostě vypařil?“

„To nevím. Ale tohle by mohla být práce pro nejlepšího soukromého detektiva na světě. Mimochodem,

během našeho rozhovoru o něm Britta v jednom okamžiku mluvila jako o Hendricksenovi.“

Liam povytáhne obočí. „Hmm. Takže on si změnil jméno?“

Catherine krčí rameny. „To nevím. Ale klidně mohl. Nebo mu ho třeba změnil nějaký imigrační úředník na Ellis Islandu. Mohlo by to naznačovat snahu skrýt svou pravou identitu.“

„Takže ty nakonec víš, kde hledat vysvětlení těchto záhad, že? Pravděpodobně tři tisíce mil odtud, na nějakém kodaňském úřadě nebo muzeu.“

Catherine přikývne.

„Nu, v Kodani jsem ještě nebyl,“ říká Liam s rozmarným úsměvem. Vztyčí ukazováček a lišácky mrkne. „Ale...“ prohlásí.

Catherine si povzdechne, tenhle vtip už zná. „Já vím, ale zní to dobře, že?“

„Přesně tak. No, jsem všema deseti pro, zlato. Pomohu, jak mohu. Kdy jde ten případ k soudu?“

„Příští úterý. Bude se jednat o prodloužení dočasného soudního příkazu. Já tam půjdu, ale rozporovat to nebudu.“

„Proč ne?“

„Aby se dal ten příkaz napadnout, muselo by se konat důkazní slyšení. Britta by musela předstoupit před soud a podrobit se Sparksovu křížovému výslechu. A jak by to dopadlo? Není žádných pochyb, že Britta ty nápisy na zeď sprejovala. To je zdokumentované na videu. A já Brittu k soudu nepoženu, rozhodně ne teď. Už jen cestou do soudní síně by se musela prodírat smečkou lačných reportérů. Bude tam hrozný mumraj.“

„To si vážně myslíš, že se tam kvůli rutinnímu návrhu seběhnou média?“

„Liame, my tady stojíme proti Sterlingu Sparksovi. Ten už média jistě upozorní. To je jeho styl. Ostatně na

tomto případu bohužel nebude rutinního nic. Bude to každodenní boj.“

„Dobrá, chápu. Tak mi řekni, co mám dělat.“

„Zítřka v devět ráno mám v kanceláři schůzku s Emmou a Brittou a byla bych ráda, kdyby ses jí zúčastnil. Chci, aby ses do toho zapojil hned od začátku. Máme spoustu práce a málo času. Jen pomysli: musím dokázat, že šest nejostřejších nactiutrhačných tvrzení nasprejovaných na soukromé nemovitosti člověka, který má být vyznamenán jako válečný hrdina, není pomluva. Proč? Protože ta tvrzení jsou diskrétní čili požívají výsadní ochrany. A diskrétní jsou proč? Protože jsou pravdivá.“

„To je vše?“

Catherine se pyšně usmívá. „To je vše.“

„Jsi připravená na to, že budeš pod palbou médií?“

Catherine se vsedě na gauči opře a hryže si ret. „Liame, jen si to představ: tento případ je tak neskutečný, tak exponovaný... Bude to případ roku. A já ho vyhraju.“

Pět

„Všem vám děkuji, že jste se tak časně ráno dostavili,“ přivítá Catherine skupinku, která se sešla kolem stolu v její zasedačce. „Máme toho před sebou hodně. Jestli pro vás máme postavit úspěšnou obhajobu, paní Steinová, bude muset každý z nás odvést pořádný kus práce.“

„Můžete začít tím, že mi budete říkat Britto.“

„Jistěže, Britto. Ráda bych vám představila svého manžela Liama. Je to špičkový soukromý detektiv a amatérský badatel. Požádala jsem ho, aby si k nám dnes na této schůzce přisedl, pokud proti tomu nic nemáte. Až se začne tento případ rozjíždět, mohou vyvstat i jisté bezpečnostní problémy. V tak emociálně nabitě kauze člověk nikdy neví.“

„Vítejte na palubě, pane Lockharte,“ zdraví ho Britta. „Hned se cítím bezpečněji.“

Catherine zvedne hlavu. „Ano, jistě, vítejte na palubě, pane Lockharte,“ říká a spiklenecky na něj mrkne.

Liam by Brittu užuž opravil, ale pak si to rozmyslí, pousměje se a přejde to mlčením.

„Předpokládám, že pan Sparks bude žádat soud o co nejkratší lhůty,“ pokračuje Catherine, „takže asi budeme mít na přípravu mnohem méně času, než bychom běžně měli. Dnes ráno vám rozdělím úkoly a rovnou se na to vrhneme. Máme nabitý rozvrh a musíme začít rychle shromažďovat fakta.“

„Sparks na mě nepůsobí jako nadšený pracant,“ namítá Britta. „Nedává mi smysl, proč by navrhoval krátké lhůty, když by se tím sám dostal do presu. Co je špatné pro jednoho, je špatné i pro druhého, není-liž pravda?“

Catherine si všimne, že Emmě zasvitlo v očích. Je jí jasné, že mladá právnička dokonale chápe, o co tady jde. „Myslím, že odpověď nechám na Emmě,“ odvětlí.

Emma se obrátí ke své babičce. „Je pravda, že břemeno prokázat opodstatněnost kauzy převahou důkazů spočívá na žalující straně čili na tom, kdo podal žalobu. Žádá se od něho, aby ke každému prvku své žaloby předložil dostatečný důkaz, ať už formou svědecké výpovědi, listinných dokumentů, kamerových záznamů nebo jiných věcných důkazů. Pokud to žalobce nedokáže nebo se mu to nepodaří uspokojivě, může soudce projednání případu zamítnout, aniž by se případ vůbec dostal před porotu. Takže ano, normálně zabere důkazní břemeno žalující straně v přípravném řízení dost času. Jenže v tvém případě, babi, Henryksovi většina břemene odpadla. Ty nemůžeš popřít, že jsi inkriminované výroky opravdu kreslila.“

„Ani bych to nepopírala.“

„Jistě. Je nesporné, že všechny uvedené výroky jsi kreslila na nemovitost pana Henrykse ty sama. A rovněž je nesporné, že ty výroky jsou natolik závažné, aby byly žalovatelné. Sparks nepotřebuje na přípravu důkazů celé dny. Jemu stačí kamerový záznam a tvé přiznání.“

„Ale já jsem psala pravdu, Emmo! A Catherine říkala, že pravda je obhajobou proti obvinění z nactiutrhání.“

„To je sice pravda, babi, jenže při takové obhajobě je důkazní břemeno na nás. Celé soudní řízení je o přehazování důkazního břemene, o tom, na kom zrovna spočívá břemeno předkládání důkazů. S prohlášením, že inkriminované výroky jsou pravdivé, musí v difamační kauze, v kauze o nactiutrhání, přijít obhajoba, které se říká afirmativní a při níž je důkazní břemeno na obžalovaném. Takže s důkazy musíš přijít ty. Když tvé důkazy neuspějí, bude tvoje obhajoba zamítnuta. Jinými slovy, ty musíš dokázat důkazní převahou, že Henryks

byl nacistický kolaborant, nacistický agent, vlastizrádce, zrádce a vůbec všechno to, cos tam napsala.“ Střelí pohledem po Catherine, jestli s ní právnička souhlasí, a dostane se jí příkývnutí a úsměvu. „Jak Catherine řekla, máme před sebou spoustu práce a pravděpodobně málo času.“

„To mi nepřipadá fér,“ protestuje Britta. „Máme nějakou možnost, jak si zajistit dostatek času na dokázání, že to, co tvrdím, je pravda?“

Catherine pokrčí rameny. „Na žádost o dostatek času lze očekávat odpověď, že jste ty důkazy měla mít předtím, než jste s těmi tvrzeními vyšla na veřejnost.“

„Ale my přece nějaké důkazy máme. Já jsem očitý svědek. Máte mé vzpomínky, křišťálově jasné, a já budu před soudem vypovídat.“

„A to je také důležité, jenže naneštěstí budeme pravděpodobně potřebovat něco víc. Pokud by mělo stát jen vaše slovo proti jeho, tak by to k vítězství asi nestačilo. Pokud Sparks podnikne nějaké kroky ke zrychlení řízení, tak sice vynesu ostré námitky, ale vzhledem k vašemu a Henryksovu věku soudce panu Sparksovi nejspíš vyhoví. Takže čím dříve se dáme do práce, tím lépe pro nás. Jak jsem řekla, každý z nás bude mít svůj úkol. Britto, ten váš bude ze všech nejdůležitější. Vy budete muset zapátrat ve své paměti a říci mi všechno, co o Henryksovi víte, každičkový detail. Vaše vyprávění nám poskytne osnovu pro shromáždění co největšího množství podpůrných faktů, abychom prokázali, že to byl nacistický kolaborant.“

Britta se narovná, opře se a výbojně zvedne bradu. „Povím vám všechno, co potřebujete vědět. Hendricksen je přesně takový, jak jsem říkala, o tom není nejmenších pochyb. Pořád ho vidím, jak už v červnu 1940 pochoduje za Němci po Fredensgade. Ole a jeho kamarádi navíc i hajlovali, když s těmi vojáky pochodovali.

Jemu se ta idea líbila. Rodiče mu dokonce koupili vysoké černé holínky.“

„Britto, jestli je mu dnes devadesát pět, tak mu v roce 1940 bylo sedmnáct. My budeme potřebovat mnohem víc než jen pochodování ve slavnostním průvodu a mladické napodobování nacistických vojáků. Použití výrazů jako ‚vlastizrádce‘ a ‚kolaborant‘ naplňuje z právního hlediska skutkovou podstatu trestného činu. My musíme svá obvinění podepřít důkazy. A tady je laťka nastavená hodně vysoko.“

„Důkazy existují, za to vám ručím,“ odvětlí Britta. „O tom slavnostním pochodu jsem se zmínila jen proto, abych ukázala, že Hendricksen si vybral, na které straně bude stát, už na samém počátku. Věřte mi, že mezi léty 1940 a 1945 spáchali Hendricksenovi několik vlastizrádných činů. Nestydatě zrazovali dánský lid.“

Catherine přikývne. „Nuže dobrá. Budeme muset najít svědky, fotografie, listiny, soudní spisy, všechny takovéto věci. Víme, že nacisté byli posedlí byrokracií, možná by se dalo něco najít i v jejich záznamech. Liame, tohle bude na tobě. Zjisti, co se dá, o dánských kolaborantech. Britta říkala, že po válce byly tisíce Dánů obviněny z kolaborace a někteří byli i usvědčeni. Najdi všechny dostupné soudní záznamy z dánských soudů nebo spojeneckých poválečných procesů. Zjisti, zda jsou z těch soudních jednání písemné záznamy a jestli se k nim můžeme dostat. Jestli je známá identita organizací, které kolaborovaly, a jestli by nebyl dostupný seznam jejich členů. Zjisti všechno, co se dá vytáhnout z nacistických spisů. Pokus se najít jakoukoli zmínku o Henryksovi.“

„Hendricksenovi,“ přerušil ji Britta. „Jmenovali se Hendricksenovi. Pochybuji, že byste našli nějaké Henrykse.“

„Tak tedy o Hendricksenovi. Třeba najdeme jméno Hendricksen v nějakých archivních materiálech.“

Liam se nakloní blíž. Je vidět, že mu na srdci leží zásadní otázka. „Britto, musím se vás na něco zeptat, a prosím, neberte to jako urážku. Je možné, aby Ole Henryks nebyl ta samá osoba, kterou jste znala pod jménem Ole Hendricksen? Víte, ono mezitím uplynulo přes sedmdesát let. Vy jste ho znala jako kluka. Kluka, kterého jste viděla pochodovat s německými vojáky. Ale teď je mu devadesát pět. Určitě dnes nevypadá stejně jako v roce 1940. Jak si můžete být tak jistá, že ten muž, kterého vídáte dnes, je ten samý, kterého si pamatujete z dětství? Nemohlo dojít k omylu?“

Britta odpoví sebejistě a bez rozmýšlení. „V roce 1940 mi bylo čtrnáct, a když válka skončila, bylo mi devatenáct. Nebyla jsem dítě. Paměť mi slouží dobře, a pokud by to nestačilo, tak fotografie Oleho a jeho otce, která vyšla v *Tribune*, ta, o které se říká, že si ji hrdě vyvěsil ve své hospodě, všechny pochybnosti vylučuje. Poznala jsem na ní jeho otce a poznala jsem i Oleho. Takže ne, pane Lockharte, nemohlo dojít k omylu.“

Catherine letmo střelí pohledem po Liamovi na protější straně stolu a potlačí úsměv. „Tato dáma usadí i nejslavnějšího detektiva na světě, že, pane Lockharte?“

I Liam se usměje. „Vypadá to tak. Ve skutečnosti se jmenuji Taggart, Britto. Liam Taggart.“

„Aha!“ pípne rozpačitě Britta. „Tak to se omlouvám, myslela jsem si...“

„O nic nejde. Myslím, že raději začnu prověřováním pana Henrykse. Jak a kdy přišel do Spojených států? Co dělal a dělá kromě toho, že provozuje restauraci? Jaké má přátele a partnery? A co je zač ta Chicagská asociace dánsko-amerického přátelství? Kdo jsou členové, kteří podpořili jeho vstup do síně slávy? Na jakém základě? Vrtá mi hlavou spousta otázek, a pokud byste něco z toho věděla nebo věděla, jak to zjistit, uvítal bych, kdybyste mi to sdělila.“